

OM DNA - test

Artiklen er fra www.Pawpeds.com
Skrevet af Lies Klösters, februar 2009
Oversat af Carli Hækkerup,
DK Gyldenløve www.norskeskovkatte.dk

Hvorfor skal vi opbevare DNA?

Der bliver udført mere og mere forskning for at afgøre hvilke loci, der styrer de enkelte sygdomme. Og dermed bliver det også vigtigere at udføre DNA test på vores kæledyr. Men hvad skal man gøre, hvis man vil teste et kæledyr som allerede er død? Eller som er blevet omplaceret og de nye ejere ikke er samarbejdsvillige og derfor ikke vil give dig en DNA prøve fra deres kæledyr? Svaret er: Tag en DNA prøve mens det stadigvæk bor hos dig.

Du kan tage prøver fra både de voksne katte samt de killinger du får, inden de forlader dit hjem. Herefter kan du til hver en tid få testet alle dem du har taget prøver fra i fremtiden. Ulempen er, at kattens identitet ikke kan blive verificeret når du tester DNA fra en af dine egne prøver. Men derfor kan du sagtens gøre det alligevel, fordi det vil give dig kendskab om, hvor en sygdom stammer fra og dermed kan du tilpasse dit opdræt til denne nye viden.

Hvor længe kan man gemme DNA?

Når du tager en DNA prøve på den anviste måde, kan den blive opbevaret i mange år.

Den korrekte måde at opbevare DNA på, er ved at tage en prøve som ikke er blevet forurenset af andet DNA materiale, d. v. s. at den ikke må indeholde anden DNA end det dyr prøven er taget fra.

Prøven opbevares bedst ved rumtemperatur på et tørt sted (se nedenfor for yderligere instruktioner). Og hvis du har brug for at sende prøven til et laboratorium for at få analyseret Dna'et kan du sende det med normal post.

Advarsel: En DNA prøve anses for at være ubrugelig når den begynder at mugne eller hvis den bliver behandlet

med materiale der kan have en indflydelse på Dna'et, f. eks. desinfektionsmidler.

Har jeg brug for en blodprøve for at lave DNA test på mine dyr?

Du har ikke altid brug for en blodprøve for at udføre DNA test. DNA udtrækkes fra cellernes kerne. Disse celler kan stamme fra forskellige typer væv, såsom blod, celler fra kinden, sæd eller hårrødder.

At tage blodprøver fra din kat kan være meget stressende, fordi du er nød til at tage den til din dyrlæge, som så skal tage en blodprøve fra katten. Katte har det ofte sværere med at komme til dyrlægen end f. eks. hunde; dog er nogle katte totalt ligeglade med at besøge dyrlægen.

Når det kommer til at tage prøver af kattens hår, er du nød til at hive hårene af din kat og samtidig være sikker på, at også hårrødderne kommer med ud. Dette kan være temmelig svært at opnå, specielt, hvis du har en kat med meget skørt hår som nemt flyver rundt. Hos heste er det en meget brugt metode, når man skal lave DNA tests; man tager hårene fra enten halen eller manen, da begge steder er velegnet til denne type DNA indsamling.

At indsamle sæd fra et dyr er heller ikke altid nemt, det afhænger dog meget af hvilken type dyr der er tale om. F. eks. er det ikke brugt som en god DNA kilde for katte, da det er meget svært at indsamle sæden fra dem. For hunde og andre arter kan sæd godt bruges til en DNA prøve.

Dette gælder selvfølgelig kun for hannerne, du vil stadigvæk have brug for at bruge en anden teknik til at indsamle DNA fra hunnerne.

At tage et mundskrab er en meget mild måde at indsamle DNA på og

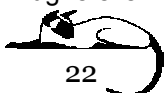
celler fra kinden indeholde de samme ting, der skal bruges ved en DNA analyse som andre celletyper. Medmindre der er en bestemt grund til at få lavet en blodprøve, kan du sagtens bruge et mundskrab til at tage din prøve med.

Hvordan indsamler jeg DNA prøver ved at bruge et mundskrab:

1. Det er bedst at bestille sterile bomulds vatpinde, enten via Internettet eller fra dit lokale apotek. Men hvis dette ikke er muligt, kan du nøjes med at bruge almindelige vatpinde. Vær opmærksom på, at du ikke berører selve bomuldsspidsen med dine hænder. Hvis der kommer bakterier fra dine hænder over på bomulden kan de ødelægge DNA prøven.
2. Begynd med 1 dyr og gør proceduren helt færdig inden du tager det næste dyr.

3. Hvis dit dyr har spist for nylig skal du vente minimum 15 minutter inden du udtager prøven. Lige efter et dyr har spist kan der stadigvæk sidde rester af mad inden i munden som kan være grobund for bakterier. Og hvis du tager prøver fra dyr der stadigvæk dier, kan der være spor af moderens DNA i mælken. Men selv voksne dyr der har spist for nylig kan have spor af fremmed DNA i deres mund. Derfor er der flere grunde til, at det er vigtigt at man venter, indtil der er gået en sufficient tid efter et dyr har spist, inden man tager DNA prøven.

4. Du skal åbne pakken med bomuldsvatpinden i den modsatte ende af hvor bomulden sidder, da du ikke må berøre bomuldsspidsen med dine fingre. Du vil forurene prøven hvis der kommer bakterier (eller din egen DNA) på bomulden.

5. Hold på vatpinde halvvejs nede, med den hånd du normalt skriver med.
6. Hold din kat med den anden hånd og placer vatpinden mellem kinden og gummerne. Drej vatpinden rundt flere gange for at få DNA prøven.
7. Lad vatpinden lufttørre i ca. 30 sekunder. Lad være med at puste på den! Hvis du puster på den kan du puste mikro partikler af dit eget spyt over på vatpinden og så har du, igen, forurennet prøven.
8. Put vatpinden tilbage i pakken og luk den enten med tape eller en krampe. Den bør ikke være fuldstændig lufttæt!
En våd vatpind i en lufttæt beholder kan udvikle bakterier og så er prøven ødelagt.
9. Tag minimum 5 prøver per dyr. Tag alle vatpindene der er taget fra et dyr og læg dem sammen i en konvolut, hvorpå du har skrevet dyrets fulde navn og datoen hvor du udtog prøven.
Hvis du tager prøver fra meget unge dyr, som endnu ikke har fået et navn, skal du som minimum nedskrive forældrenes navne og andre karakteristika (farve, køn eller andre specifikationer der senere kan hjælpe dig med at huske hvilket dyr du har taget DNA fra) på en label eller konvolut.
År efter du har udtaget prøven kan det være meget forvirrende at identificere hvis DNA der ligger i konvolutten hvis detaljerne om dyret ikke er gode nok.
10. Prøverne kan blive opbevaret ved rumtemperatur.